

Sygn. akt IV U 106/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Kazimierz Kostrzewa

Protokolant: protokolant sądowy Marta Bartusiak

po rozpoznaniu w dniu 31 marca 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania D. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 16 grudnia 2014 roku nr (...)

w sprawie D. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o odsetki

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 106/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 31 marca 2015 roku.

Decyzją z dnia 16.12.2014r. na podstawie ustawy z dnia 27.06.2003r. o rencie socjalnej (Dz.U. z 2003r. poz. 982 ze zm.) wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 2.09.2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał D. S. rentę socjalną za okres od 1.12.2012r. do 30.11.2013r. odmawiając jednocześnie wypłaty odsetek za opóźnienie w wypłacie renty socjalnej.

Odwołanie od tej decyzji wniósł D. S., domagając się jej zmiany i przyznania mu prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie renty socjalnej W uzasadnieniu odwołujący podniósł, że ZUS ponosi całkowitą odpowiedzialność za bezpodstawne wstrzymanie renty socjalnej, a tym samym pozbawienie go podstawowych środków do życia, co wykazał prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 2.09.2013r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji, podniósł także, że brak jest podstaw do wypłaty odsetek od wpłaconego wyrównania renty socjalnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 26.05.2003r. „o rencie socjalnej”, ustawy z dnia 13.10.1998r. „o systemie ubezpieczeń społecznych” oraz ustawy z dnia 17.12.1998r. „o emeryturach i rentach z FUS”, ponieważ ustawa o rencie socjalnej nie zawiera regulacji dotyczących odsetek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Decyzją z dnia 31.12.2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił odwołującemu się D. S. prawa do renty socjalnej w związku z brakiem całkowitej niezdolności do pracy. Odwołanie od powyższej decyzji złożył D. S.

i wyrokiem Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 2.09.2013r. zmieniono zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznano odwołującemu się rentę socjalną na okres od 1.12.2012r. do 30.11.2013r. O. rentowy od tego wyroku wniósł apelację i wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 2.12.2014r. oddalona została apelacja ZUS. Sąd Apelacyjny swoje rozstrzygnięcie oparł w całości na zebranych materiale dowodowym Sądu Okręgowego, a nadto na opinii biegłego dr J. M. specjalisty z zakresu chorób zakaźnych, który wydał opinię sądowo – lekarską na polecenie Sądu Apelacyjnego. Odwołujący w dniu badania przez biegłego przedłożył dodatkową dokumentację medyczną w postaci:

- opinii sądowo – lekarskiej wystawionej przez biegłego M. S. na polecenie Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 28.03.2014r.

- zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez poradnię WZW oddziału Klinicznego Kliniki (...) w K. z dnia 12.11.2013r., 02.01.2014r., oraz wystawione przez Wojnickie Centrum Medyczne w dniu 01.03.2014r.

- wyniki badań morfologii krwi oraz badań biochemicznych wykonanych przez Zakład (...) w T. w dniach 29.03.2013r., 27.05.2013r., 30.08.2013r., 23.10.2013r., 27.02.2014r., 30.04.2014r., oraz 26.08.2014r.

- wyniki badań poziomu wirerii DNA HBV wykonanych kilkakrotnie w Pracowni (...) Szpitala (...) w K. w roku 2013 oraz 28.05.2014r.

- informację dla lekarza kierującego POZ wystawioną przez (...) w dniu 15.05.2013r.

- opis badania USG jamy brzusznej z dnia 21.03.2014r.

Organ rentowy wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 2.09.2013r. wydał w dniu 16.12.2014r. zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było ustalenie, czy organ rentowy powinien wypłacić odwołującemu odsetki za opóźnienie w wypłacie renty socjalnej w sytuacji, gdy przyznanie świadczenia nastąpiło w związku z wykonaniem przez organ rentowy prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 2.09.2013 r., sygn. akt IV U 139/13, zmieniającego zaskarżoną decyzję (...) Oddział w T. z dnia 31.12.2013r. i przyznającego odwołującemu się D. S. prawo do renty socjalnej od 1.12.2012r. do 30.11.2013r.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm.), jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia

w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono pogląd, że zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznanie świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. A zatem w tym ostatnim przypadku chodzi o sytuacje, w których organ rentowy odmawiając przyznania świadczenia, naruszył przepisy prawa materialnego określające

przesłanki nabycia prawa do świadczenia, przy czym dla powstania obowiązku wypłaty odsetek konieczne jest stwierdzenie naruszenia prawa przez organ rentowy prawomocnym wyrokiem sądu zmieniającym decyzję organu rentowego i przyznającym prawo do tego świadczenia.

Podkreślić jednocześnie trzeba, iż na płaszczyźnie uregulowania art. 85 ust. 1, odpowiedzialność w zakresie odsetek za opóźnienie w przyznaniu prawa lub wypłacie świadczenia nie ma absolutnego charakteru. Zgodnie, bowiem ze zdaniem drugim tegoż przepisu, odpowiedzialność tę wyłącza sytuacja, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. Zdaniem Sądu Najwyższego zawarte w tym przepisie określenie „okoliczności”, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności jest bardziej zbliżone znaczeniowo do używanego w przepisach prawa określenia „przyczyn niezależnych od organu”, co oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od Zakładu.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy przyjął, że dopiero w postępowaniu sądowym toczącym się w związku z odwołaniem D. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31.12.2012r., którą stwierdzono brak całkowitej niezdolności do pracy, przedstawiono takie dowody i których przeprowadzenie umożliwiło zmianę zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy nie dysponował zatem wynikami badań, dokumentacją medyczną, które pozwoliłyby przyznać odwołującemu się prawo do renty socjalnej.

O rozstrzygnięciu w tej sprawie przesądziły, zatem dowody zgromadzone i przeprowadzone zarówno przez Sąd Okręgowy w Tarnowie, jaki i Apelacyjny w K., które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu.

Brak jest, zatem podstaw do uznania, iż opóźnienie w wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład ponosi odpowiedzialność. Dopiero, bowiem postępowanie sądowe, a w szczególności przeprowadzone w tym postępowaniu dowody w postaci opinii sądowo – lekarskich, przedłożonych nowych wyników badań i zaświadczeń lekarskich pozwoliły na ustalenie istotnych, a nieznanych wcześniej organowi rentowemu okoliczności i przesądziły ostatecznie o przyznaniu odwołującemu się D. S. renty socjalnej.

Wobec powyższych okoliczności, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji (...) Oddział w T..